

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Szczecinie

LSZ-4101-23-09/2012
P/12/171

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Szczecinie
ul. Jacka Odrowąża 1, 71-420 Szczecin
T +48 91 831 39 00, F +48 91 831 39 66
lsz@nik.gov.pl

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	P/12/171 – Realizacja na terenie województwa zachodniopomorskiego Programu Operacyjnego „Zrównoważony rozwój sektora rybołówstwa i nadbrzeżnych obszarów rybackich 2007 - 2013”, w zakresie realizacji osi priorytetowych 2 i 3.
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Szczecinie
Kontrolerzy	1. Karolina Wirszyc – Sitkowska, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr 85195 z 22.01.2013 r. 2. Mirela Zająć, starszy inspektor kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr 85806 z 1.02.2013 r. (dowód: akta kontroli str. 1-4)
Jednostka kontrolowana	Zachodniopomorski Uniwersytet Technologiczny w Szczecinie ¹ , ul. Piastów 17, 70 - 310 Szczecin.
Kierownik jednostki kontrolowanej	Rektorem Uniwersytetu ² od 1.01.2009 r. jest Włodzimierz Kiernożycki. (dowód: akta kontroli str. 5-7)

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie³, realizację przez Uniwersytet operacji w ramach środka 3.1 – „Działania wspólne” w zakresie działań przyczyniających się do eksploataowania ekosystemów wodnych w sposób przyjazny środowisku objętego osią priorytetową 3 – „Środki służące wspólnemu interesowi”, zawartą w Programie Operacyjnym „Zrównoważony rozwój rybołówstwa i nadbrzeżnych obszarów rybackich 2007-2013”⁴.

Uzasadnienie oceny ogólnej

Powyższą ocenę uzasadnia realizacja przez Beneficjenta projektu pt. „Kompleksowe badania ichtiofauny w Zatoce Pomorskiej służące poprawie zarządzania i kontroli dostępu do zasobów łowiska oraz ograniczeniu przyłówów (redukcja poziomu odrzutów)” zgodnie z wymogami określonymi w rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 25 września 2009 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania, wypłaty i zwracania pomocy finansowej na realizację środków objętych osią priorytetową 3 - Środki służące wspólnemu interesowi, zawartą w programie operacyjnym „Zrównoważony rozwój sektora rybołówstwa i nadbrzeżnych obszarów rybackich 2007-2013”⁵ oraz umową o dofinansowanie nr 00004-61720-OR1600005/10/11 z 30.09.2010 r.⁶.

Wnioski o płatność za lata 2011 - 2012, złożone do Zachodniopomorskiego Oddziału Regionalnego Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa⁷ zostały sporządzone poprawnie i w terminach wynikających z zawartej umowy, zakres wykazanych kosztów

¹ Dalej: *Uniwersytet* lub *Beneficjent*.

² Dalej: *Rektor*.

³ Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna.

⁴ Dalej: *Program* lub *PO RYBY 2007-2013*.

⁵ Dz.U. Nr 161 poz. 1285 ze zm., dalej: *rozporządzenie MRiRW z 25.09.2009 r.*

⁶ Dalej: *umowa*.

⁷ Dalej: *ZOR ARIMR* dla oddziału oraz *ARIMR* dla agencji jako całości.

kwalifikowalnych oraz wykonanych prac był tożsamy z zestawieniem rzeczowo-finansowym, stanowiącym integralną część umowy o dofinansowanie. Wszystkie wydatki zostały opłacone terminowo i wykazane w wyodrębnionej ewidencji finansowo-księgowej.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Realizacja projektu

1.1. Spełnienie warunków przyznania pomocy

Opis stanu
faktycznego

Wniosek o dofinansowanie w ramach środka 3.1 – „Działania wspólne” w zakresie poprawy zarządzania i kontroli dostępu do zasobów łowiska oraz ograniczeniu przyłowów (redukcji poziomu odrzutów) w wodach Zatoki Pomorskiej⁸ wraz z wymaganymi dokumentami, o których mowa w załączniku nr 1 do rozporządzenia MRiRW z 25.09.2009 r., został złożony przez Uniwersytet w ZOR ARiMR 20.09.2010 r.

(dowód: akta kontroli str. 158 - 189)

We wniosku o dofinansowanie jako wskaźniki wyniku operacji podano: opracowanie planu zarządzania służącego poprawie zarządzania i kontroli warunków dostępu do obszarów połowowych, przeprowadzenie badań naukowych służących poprawie zarządzania i kontroli warunków dostępu do obszarów połowowych oraz promocję selektywnych metod i sprzętu połowowego służącego ograniczeniu przyłowów.

(dowód: akta kontroli str. 160)

Pismem z 22.10.2010 r. ZOR ARiMR wezwał Uniwersytet do:

- 1) złożenia wyjaśnień dotyczących: formy zawarcia umów o obsługę kadrową, księgową, wynagrodzenia pełnomocnika ds. projektu, zadań wykonywanych przez konsultanta naukowego, ilości przetargów przeprowadzonych w każdym etapie realizacji operacji, elementów z jakich składać się będzie zestaw badawczy i sposobu oszacowania kosztu 1 sztuki zestawu, wzrostu kosztu oleju napędowego w każdym etapie projektu, sposobu oszacowania liczby osoborejsów w pozycji: koszt wyżywienia na statku podczas rejsów, uzasadnienia konieczności przeszkolenia zespołu badawczego, obserwacji podwodnych zestawów trałowych (na czym ona polega) i sposobu oszacowania jej kosztów, rozbieżności w ilości kupowanej odzieży roboczej pomiędzy poszczególnymi etapami, materiałów wydawniczych, ich ilości i miejsca kolportowania, kosztu dodatkowego w V etapie realizacji operacji na przygotowanie kodeksu dobrej praktyki rybackiej, wzrostu wysokości wynagrodzeń w latach 2012 – 2015,
- 2) przedłożenia dokumentacji w sprawie:
 - specyfikacji pozycji kosztów na każdym etapie realizacji operacji: delegacji służbowych i transportu, eksploatacji statku (smary, filtry, woda, hydrol, środki czystości, BHP itp.), materiałów biurowych, publikacji i publicznej prezentacji wyników, przygotowania strony internetowej,
 - oferty na: olej napędowy, materiały biurowe, publikacji i publicznej prezentacji wyników, odzież roboczą, koszty wydawnicze wyników badań,
 - oświadczenia, że przygotowana strona internetowa będzie utrzymywana z własnych środków,

⁸ Dalej: wniosek o dofinansowanie.

- opinii właściwej Izby Skarbowej o braku możliwości odzyskania podatku VAT,
- 3) wpisania do wniosku: miejsca realizacji operacji, ceny aparatu fotograficznego, laptopa, urządzenia wielofunkcyjnego zgodnie z dostarczonymi ofertami.

(dowód: akta kontroli str. 219 - 222)

Wymagane wyjaśnienia wraz z załącznikami zostały złożone przy piśmie z 8.11.2010 r. Rektor poinformował m.in., że większość kosztów w projekcie związana będzie z eksploatacją statku, a dostawa materiałów i usług dla statków obciążona jest stawką VAT 0%, natomiast w pozostałych przypadkach podatek ten zostanie pokryty ze środków własnych beneficjenta.

(dowód: akta kontroli str. 190, 200)

Beneficjent spełniał warunki przyznania pomocy określone w § 8 pkt 8 rozporządzenia MRiRW z 25.09.2009 r., tj. posiadał status szkoły wyższej kształcącej w zakresie rybactwa śródlądowego⁹.

(dowód: akta kontroli str. 159, 173)

Umowa o dofinansowanie nr 00004-61720-OR1600005/10/11 pomiędzy ARiMR, reprezentowaną przez Przemysława Osińskiego, Kierownika Biura Wsparcia Inwestycyjnego ZOR ARiMR a Uniwersytetem, reprezentowanym przez Włodzimierza Kiernożyckiego, Rektora Uniwersytetu została zawarta 3.01.2011 r.

(dowód: akta kontroli str. 225 - 247)

Przedmiotem umowy było udzielenie Beneficjentowi pomocy w wysokości 2.435.767,00 zł (w tym współfinansowanie z Europejskiego Funduszu Rybackiego¹⁰ 1.826.825,25 zł) na realizację operacji pt. „Kompleksowe badania ichtiofauny w Zatoce Pomorskiej służące poprawie zarządzania i kontroli dostępu do zasobów łowiska oraz ograniczeniu przyłowów (redukcja poziomu odrzutów)”.

(dowód: akta kontroli str. 227 - 228)

Zgodnie z § 3 ust. 2 umowy Beneficjent zobowiązał się do realizacji operacji w pięciu etapach, w okresie od 1.2011 r. do 6.2015 r. W myśl § 3 ust. 3 umowy realizacja operacji lub jej etapu obejmowała:

- 1) wykonanie zakresu rzeczowego zgodnie z zestawieniem rzeczowo – finansowym operacji (jak w załączniku nr 1 do umowy),
- 2) poniesienie kosztów kwalifikowalnych operacji, nie później niż do dnia złożenia wniosku o płatność,
- 3) udokumentowanie wykonania robót, dostaw lub usług objętych zakresem rzeczowo – finansowym,
- 4) osiągnięcie zakładanego celu operacji, nie później niż do dnia złożenia wniosku o płatność końcową.

(dowód: akta kontroli str. 227)

Celem operacji była poprawa zarządzania i kontroli dostępu do zasobów łowiska oraz ograniczenie przyłowów (redukcji poziomu odrzutów) w wodach Zatoki Pomorskiej (§ 3 ust. 4 umowy).

(dowód: akta kontroli str. 227)

⁹ Zgodnie z art. 1 ust. 3 ustawy z dnia 5 września 2008 r. o utworzeniu Zachodniopomorskiego Uniwersytetu Technologicznego w Szczecinie (Dz.U. z 2008 r., Nr 180, poz. 1110). Uniwersytet jest publiczną uczelnią akademicką; jednym z wydziałów dydaktycznych tej uczelni jest Wydział Nauk o Żywności i Rybactwa.

¹⁰ Dalej: EFR.

W czterech etapach (I - IV) operacji wskazano: wysokość wynagrodzenia pełnomocnika ds. projektu, kierownika projektu, koszty osobowe zespołu badawczego i załogi statku naukowo – badawczego, konsultanta naukowego, obsługi kadrowej, księgowej, finansowej dot. wynagrodzeń, przetargów, delegacji służbowych i transportu, napraw zestawu badawczego (włoki i olinowanie), oleju napędowego do napędu statku, smarów, środków czystości, wyżywienia na statku podczas rejsów, materiałów biurowych, publicznej prezentacji wyników badań. W etapie V operacji wykazano koszty wydawnicze wyników badań, przygotowania strony internetowej oraz przygotowania kodeksu dobrej praktyki rybackiej. W zestawieniu całkowity koszt operacji (z VAT) stanowił koszty kwalifikowalne.

(dowód: akta kontroli str. 225 - 247)

Pismem z 24.01.2012 r. Beneficjent zawnioskował o zawarcie aneksu do umowy, wnosząc o zmianę kwoty pomocy z 2.435.767,00 zł na 2.435.749,39 zł tj. mniej tylko o 17,61 zł. W uzasadnieniu wniosku wskazał m. in. na mniejszą ilość rejsów badawczych niż planowano (nie podano dokładnej liczby), w związku z niską ilością dorszy w rejonie badań w 2011 r., uniemożliwiającą przeprowadzenie zaplanowanych badań selektywności dorszy. Pismem z 9.02.2012 r. ZOR ARiMR wezwał Beneficjenta do złożenia wyjaśnień. Wyjaśnienia udzielono 24.02.2012 r.

(dowód: akta kontroli str. 248 - 276)

W dniu 8.03.2012 r. do umowy zawarto aneks nr 1, w którym określono wartość pomocy na kwotę 2.433.876 zł (w tym współfinansowanie z EFR 1.825.407 zł) tj. mniej o 1.891 zł od pomocy określonej w umowie. Termin realizacji operacji przewidziano w okresie od 1.2011 r. do 4.2015 r.

(dowód: akta kontroli str. 278 - 285)

Beneficjent pismem z 25.01.2013 r. zawnioskował o zawarcie kolejnego aneksu do umowy o dofinansowanie wnosząc o zmianę kwoty pomocy z 2.433.876 zł na 2.433.836 zł, tj. mniej tylko o 50 zł. W uzasadnieniu wniosku wskazał takie same przyczyny jak we wniosku z 24.01.2012 r. Ponadto zawnioskowano o połączenie trzech etapów projektu (III, IV, V) w jeden etap nr III, m. in. uzasadniając to trudnościami zaplanowania badań selektywności dorszy.

(dowód: akta kontroli str. 286 - 298)

Pismem z 12.02.2013 r. ZOR ARiMR wezwał Beneficjenta do złożenia wyjaśnień/uzupełnień do powyższego wniosku wnosząc m. in. o:

- dostarczenie dokumentów: potwierdzających wzrost kosztów: eksploatacji statku (smary, filtry, woda, hydrol, środki czystości, BHP), odzieży roboczej ochronnej, przygotowania strony internetowej,
- wskazanie liczby przetargów zaplanowanych do przeprowadzenia w III etapie operacji,
- wyjaśnienie, z czego wynika wzrost kosztu osobowego załogi statku badawczego w III etapie (suma kosztów z III, IV, V etapu), kosztu napraw zestawu badawczego, obserwacji podwodnych zespołów trałowych, a także dlaczego szkolenia radiowo – nawigacyjne nie przewidziano na etapie wniosku o dofinansowanie oraz czy są one konieczne do zrealizowania celu operacji.

(dowód: akta kontroli str. 299 - 300)

Do dnia zakończenia kontroli Beneficjent nie udzielił odpowiedzi na ww. wezwanie. Nie został również podpisany aneks nr 2 do umowy o dofinansowanie.

(dowód: akta kontroli str. 382)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności Uniwersytetu w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

1.2. Przygotowanie projektu

Projekt był przygotowany przez Pracownię Statków i Portów Rybackich Wydziału Nauk o Żywności i Rybactwa Uniwersytetu.

(dowód: akta kontroli str. 59)

Rektor wyjaśnił, że projekt opracowano w oparciu o analizę warunków łowiska, tj. występowanie ryb słodkowodnych, morskich i dwuśrodowiskowych, wysoką dynamikę ich migracji tarłowych i troficznych oraz związane z tym sezonowe zmiany struktur gatunkowych i długościowych ryb, oraz przy uwzględnieniu wyników dotychczasowych prac.

(dowód: akta kontroli str. 59 - 60)

W toku kontroli nie przedłożono dokumentacji źródłowej w tym zakresie¹¹.

(dowód: akta kontroli str. 54 - 61)

Założenia organizacyjno-techniczno-ekonomiczne planowanego projektu zostały określone w załączniku (Szczegółowy opis operacji) do wniosku o dofinansowanie.

(dowód: akta kontroli str. 60, 171 - 188)

W latach 2011 – 2012 Beneficjent przeprowadził 6 postępowań o udzielenie zamówień publicznych na dostawę paliwa żeglugowego do statku wykorzystywanego w projekcie (tj. 4 postępowania w 2011 r. oraz 2 w 2012 r.).

(dowód: akta kontroli str. 66, 100)

W 2011 r. trzykrotnie unieważniono postępowanie przeprowadzone w trybie przetargu nieograniczonego.

Podstawą unieważnienia pierwszego przetargu był brak umocowania oferenta - Lidera Konsorcjum O(...) do podpisania formularza ofertowego w imieniu konsorcjantów¹². Umowa konsorcjum nr 2/2011 z 3.03.2011 r. zawarta została pomiędzy P(...), a O(...) w celu wspólnego wykonania zadania pod nazwą: „Dostawa paliwa żeglugowego dla jednostki pływającej SNB-AR-1 ZUT w Szczecinie” na warunkach przedstawionych w postępowaniu prowadzonym w trybie przetargu nieograniczonego.

(dowód: akta kontroli str. 66 - 72, 94 - 96, 99)

Pozostałe dwa przetargi zostały unieważnione z uwagi na brak ofert.

(dowód: akta kontroli str. 66)

Wobec konieczności zapewnienia dostawy paliwa żeglugowego, Beneficjent przeprowadził na podstawie art. 67 ust. 1 pkt 4 ustawy Pzp postępowanie o udzielenie zamówienia w trybie z wolnej ręki.

¹¹ Pismem z 8.2.2013 r. kontroler zwrócił się o przedłożenie stosownych dokumentów (jeżeli były sporządzane) potwierdzających te działania.

¹² art. 93 ust. pkt 1 w zw. z art. 89 ust. 1 pkt 9 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (Dz.U. z 2007 r. Nr 223, poz. 1655 ze zm.), dalej: *ustawa Pzp*.

(dowód: akta kontroli str. 66, 73-79, 80-83, 88-89, 383-388)

Kontrola przeprowadzonych w 2012 r. 2 postępowań o udzielenie zamówień publicznych (o wartości szacunkowej 181.800 zł) w zakresie ich zgodności z przepisami ustawy Pzp nie wykazała nieprawidłowości.

(dowód: akta kontroli str. 100 - 106)

Ustalono
nieprawidłowości

W działalności Uniwersytetu w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

1.3. Prawidłowość wydatkowania środków publicznych otrzymanych na realizację projektu

Zgodnie z § 4 umowy o dofinansowanie¹³ ARiMR zobowiązała się do wypłacenia Beneficjentowi pomocy w formie zaliczki w wysokości 2.433.876 zł w pięciu transzach po zakończeniu realizacji każdego etapu operacji¹⁴, tj. odpowiednio: 448.038 zł, 583.392 zł, 576.142 zł, 581.650 zł, 244.654 zł.

(dowód: akta kontroli str. 228, 278, 348)

Zaliczki w kwotach: 540.000 zł i 580.000 zł zostały przekazane na wyodrębniony przez Uniwersytet rachunek bankowy w terminach: 25.01.2011 r. i 12.06.2012 r.

(dowód: akta kontroli str. 13, 29)

Kontrola 100% wydatków poniesionych przez Beneficjenta w I i II etapie wykazała, że:

- wszystkie faktury zawierały opis wskazujący, iż przedstawiono je do refundacji w ramach Programu, zawierały dekretację księgową oraz były sprawdzone pod względem formalnym i rachunkowym, a także że wydatek poniesiono w ramach Programu oraz wskazanie, w jakiej części wydatek należy uznać za wydatek kwalifikowalny,
- Beneficjent prowadził wyodrębnioną ewidencję księgową dla projektu umożliwiającą identyfikację poszczególnych operacji księgowych i bankowych przeprowadzonych dla wszystkich wydatków w ramach projektu,
- kwoty wypłacone z rachunku bankowego beneficjenta były zgodne z wydatkami poniesionymi na realizację projektu wykazanymi w ewidencji księgowej,
- wyodrębniony został rachunek bankowy do obsługi zaliczek otrzymywanych w ramach Programu, a płatności realizowane z tego rachunku dotyczyły wyłącznie wydatków ponoszonych na jego realizację,
- ponad 80% kosztów kwalifikowalnych projektu w latach 2011 – 2012 stanowiły wynagrodzenia osobowe i bezosobowe.

(dowód: akta kontroli str. 10 – 38, 324, 368)

Ustalono
nieprawidłowości

W działalności Uniwersytetu w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

1.4. Zgodność realizacji projektu z umową o dofinansowanie

Beneficjent zgodnie z umową o dofinansowanie w I i II etapie operacji, m. in.:

¹³ Po uwzględnieniu aneksu nr 1 z 8.03.2012 r.

¹⁴ Terminy realizacji poszczególnych etapów zostały określone: I od 1.2011 r. do 12.2011 r., II od 1.2012 r. do 12.2012 r., III od 1.2013 r. do 12.2013 r., IV od 1.2014 r. do 12.2014 r., V od 1.2015 r. do 4.2015 r.

- zrealizował zakres rzeczowy określony w zestawieniu rzeczowo-finansowym operacji stanowiącym załącznik do umowy, poniósł koszty kwalifikowalne operacji nie później niż do dnia złożenia wniosku o płatność, udokumentował wykonanie dostaw i usług objętych ww. zastawieniem (§ 3 umowy),
- sporządzał sprawozdania roczne zgodnie z rozporządzeniem Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 28 sierpnia 2009 r. w sprawie szczegółowego zakresu, trybu i terminów przekazywania sprawozdań oraz trybu i zakresu rozliczeń w ramach Programu¹⁵ (§ 5 pkt 4 umowy),
- udokumentował, że czas wykonywania zadań związanych z realizacją operacji przez pracowników Beneficjenta nie pokrywał się z czasem pracy wynikających z umów o pracę zawartych pomiędzy tymi pracownikami a Beneficjentem¹⁶ (§ 5 pkt 6 umowy),
- przedkładał ZOR ARiMR informacje o zakończonych postępowaniach o udzielenie zamówień publicznych wraz z dokumentacją źródłową (§ 6 umowy),
- przechowywał dokumentację związaną z realizacją projektu, w tym oryginały dokumentów poświadczających wydatki (§ 5 pkt 3 umowy).

(dowód: akta kontroli str. 12-38, 54, 58, 64, 65, 243-247, 301, 343)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności Uniwersytetu w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

1.5. Prawidłowość sporządzenia wniosków o płatność

W okresie objętym kontrolą Beneficjent złożył do ZOR ARiMR 2 wnioski o płatność za lata 2011-2012. Wnioski zawierały wykaz faktur (lub dokumentów o równoważnej wartości dowodowej) dokumentujących poniesione koszty kwalifikowalne oraz zestawienie rzeczowo – finansowe z realizacji operacji dla danego etapu. Ujęto w nich wydatki kwalifikowalne poniesione do dnia złożenia wniosku¹⁷.

(dowód: akta kontroli str. 12-38, 307-334, 348-378)

Wniosek o płatność za 2011 r. Beneficjent skorygował w zakresie wysokości kosztów kwalifikowalnych (z 449.684 zł do kwoty 448.043 zł, z uwagi na zwrot niewykorzystanej zaliczki).

(dowód: akta kontroli str. 307 - 308)

ZOR ARiMR wezwał pismem z 26.03.2012 r. Beneficjenta do złożenia wyjaśnień w zakresie wniosku o płatność za 2011 r., odpowiedź udzielona została 11.04.2012 r. Pismem z 16.05.2012 r. ZOR ARiMR poinformował o rozliczeniu wypłaconej zaliczki w kwocie 540,0 tys. zł do wysokości wnioskowanej kwoty kosztów kwalifikowalnych (448.043 zł¹⁸). Do dnia zakończenia kontroli ZOR ARiMR nie rozliczył drugiej zaliczki w kwocie 580,0 tys. zł w ramach złożonego przez Beneficjenta wniosku o płatność za II etap realizacji projektu.

(dowód: akta kontroli str. 335 – 342, 382)

W Projekcie nie wystąpiły nieprzewidziane dochody.

(dowód: akta kontroli str. 59)

¹⁵ Dz.U. Nr 142, poz. 1163.

¹⁶ Kontrolą objęto rok 2011.

¹⁷ Zgodnie z § 3 ust. 3 pkt 2 umowy o dofinansowanie.

¹⁸ Aneks nr 1 z 8.03.2012 ustalono, że wysokość transzy zaliczki w pierwszym etapie miała wynieść 448.038 zł, zwiększając odpowiednio transzę drugą zaliczki.

Ustalono
nieprawidłowości

Ocena częściowa

W działalności Uniwersytetu w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność Uniwersytetu w badanym obszarze.

2. Zgodność uzyskanych rezultatów z efektami planowanymi we wniosku o dofinansowanie

Opis stanu
faktycznego

Celem głównym projektu była poprawa zarządzania i kontroli dostępu do zasobów łowiska oraz ograniczenie przyłówów (redukcji poziomu odrzutów) w wodach Zatoki Pomorskiej (§ 3 ust. 4 umowy). Osiągnięcie zakładanego celu operacji miało nastąpić nie później niż do dnia złożenia wniosku o płatność końcową (§ 3 ust. 3 pkt 4 umowy).

(dowód: akta kontroli str. 227)

W szczegółowym opisie operacji stanowiącym załącznik do wniosku o dofinansowanie Beneficjent wskazał, że cel ten osiągnięty zostanie poprzez:

- 1) badanie zachowań populacji różnych gatunków ryb w Zatoce Pomorskiej i w przylegających do niej wodach, na podstawie analizy wyników połowów kontrolnych,
- 2) wykonanie serii połowów kontrolnych ukierunkowanych na polepszenie selektywności i ograniczenie przyłówów w dennych zestawach trałowych,
- 3) opracowanie i prezentacja lokalnego programu zarządzania zasobami ekosystemu opartego na wynikach połowów kontrolnych,
- 4) prezentację i promocję sposobów wykonywania zaciągów trałowych gwarantujących polepszenie selektywności i zmniejszenie poziomu odrzutów,
- 5) opracowanie kodeksu dobrej praktyki rybackiej dla łowisk przybrzeżnych Zatoki Pomorskiej.

(dowód: akta kontroli str. 174)

Ustalenia kontroli wykazały, że w latach 2011 – 2012 doszło do ograniczenia zaplanowanych działań naukowych związanych z realizacją projektu w odniesieniu do zamierzeń określonych we wniosku o dofinansowanie, tj.:

- statek badawczy przepracował 41% w 2011 r. oraz 45% w 2012 r. zakładanego we wniosku o dofinansowanie czasu,
- statek zużył 36% w 2011 r. oraz 53% w 2012 r. zakładanej ilości paliwa,
- 1/3 całości badań naukowych (tj. zaciągów dotyczących dorszy) nie została przeprowadzona,
- w styczniu 2013 r. zawnioskowano o połączenie trzech etapów projektu (III, IV, V) w jeden etap nr III, m.in. uzasadniając to trudnościami zaplanowania badań selektywności dorszy.

(dowód: akta kontroli str. 121, 128, 131-132, 165, 177-178, 302, 324, 344, 368)

Przedstawia to poniższa tabela:

Rok	Dane wg wniosku o dofinansowanie		Dane wg wniosku o dofinansowanie		Dane wg wniosku o dofinansowanie	
	Liczba zaciągów planowanych ogółem/ liczba zaciągów	Liczba zaciągów zrealizowanych ogółem/ liczba	Liczba godzin planowanych pracy statku	Liczba godzin zrealizowanych pracy statku	Zakładana norma zużycia paliwa w litrach	Zrealizowana ilość paliwa w litrach

	planowanych dorszy	zaciągów zrealizowanych dorszy				
2011	192/ 60	137 (71%)/ 2 (3%)	1100	448 (41%)	23.760	8.546 (36%)
2012	192/ 60	153 (80%)/ 4 (7%)	1100	497 (45%)	23.760	12.500 (53%)

(dowód: akta kontroli str. 121, 128, 131-132, 165, 177-178, 302, 324, 344, 368)

Rektor wyjaśnił: „Nie można stwierdzić, że doszło do istotnego ograniczenia zaplanowanych badań ponieważ:

- zaciągi ukierunkowane na monitoring ichtiofauny Zatoki Pomorskiej zostały wykonane w pełnym zakresie w roku 2012 i w zakresie pomniejszonym o 12 zaciągów styczniowych w roku 2011. Te ostatnie będą wykonane w styczniu 2015 roku;
- wykonano wszystkie z planowanych zaciągów¹⁹ w latach 2011 i 2012 – po 24;
- nie wykonano jedynie 114 z planowanych w latach 2011-2012 stu dwudziestu zaciągów ukierunkowanych na polepszenie selektywności i zmniejszenie poziomu odrzutów w połowach dorszy.

(...) W tabelach zawierających charakterystyki rejsów badawczych statku SNB-AR-1 dla każdego rejsu podano datę, czas wyjścia równoznaczny z czasem rzucenia cum, czas powrotu równoznaczny z zacumowaniem statku. Jest to wyłączenie czas rejsu. Liczba godzin pracy statku podana w tabeli 2 „Szczegółowy opis operacji ...” równa 1100 godzin zawiera czas pracy statku liczony od chwili wejścia załogi na pokład statku do jego opuszczenia po powrocie do portu.”

(dowód: akta kontroli str. 110)

Ustalono, że tabela 2 wskazana w wyjaśnieniach Rektora, umieszczona w załączniku do wniosku o dofinansowanie pn. „Szczegółowy opis operacji (...)” określała liczbę i rodzaj zaciągów w kolejnych miesiącach roku oraz przewidywany czas wykorzystania statku do wykonywania połowów badawczych. Tabela zawierała kolumny: miesiąc, liczba zaciągów, liczba zaciągów razem, liczba godzin pracy statku. Brak było wskazania, że chodzi o czas od chwili wejścia załogi na pokład statku do jego opuszczenia po powrocie do portu.

(dowód: akta kontroli str. 177-178)

Zgodnie z wnioskiem o dofinansowanie w latach 2011-2014, w ciągu każdego roku, Beneficjent miał wykonać 60 zaciągów dotyczących dorszy oraz 24 zaciągi dotyczące okoni.

(dowód: akta kontroli str. 177)

W odniesieniu do niższego niż zakładany poziom zużycia paliwa Rektor wyjaśnił: „Zużycie paliwa w stosunku do planowanego była niższa z powodu nie wykonania części zaciągów. Dodatkowo obniżka zużycia paliwa w roku 2012 jest wynikiem zainstalowania w grudniu 2011 roku autopilota na statku SNB-AR-1. Efektem tego było zmniejszenie myszkowania statku występującego przy sterowaniu ręcznym co wpłynęło dodatkowo na skrócenie czasów przelotów statku”.

(dowód: akta kontroli str. 107-108, 112)

2.1. Beneficjent, pomimo ograniczenia realizacji operacji wskazanego w treści uzasadnienia wniosku, zawnioskował 25.01.2013 r. o podpisanie aneksu do umowy i zmianę kwoty pomocy z 2.433.876,00 zł²⁰ do 2.433.836,00 zł, tj. mniej tylko

¹⁹ Dotyczy zaciągów okoni.

²⁰ Wg aneksu nr 1 do umowy o dofinansowanie.

o 50,00 zł. Ponadto wniósł o połączenie trzech etapów projektu (III, IV, V) w jeden etap nr III, wnioskując o dofinansowanie w wysokości wyższej niż wynikająca z transz za trzy etapy (nr III, IV, V) o 44.368,00 zł²¹. We wniosku tym wskazał również na konieczność szkolenia radiowo-nawigacyjnego członka zespołu realizującego projekt, podając że: *absencja szypra (urlop, choroba) może spowodować konieczność zaprzestania badań na morzu*; w 2011 r. i w 2012 r. ww. członek zespołu korzystał z urlopu i nie było to powodem zaprzestania badań na morzu.

(dowód: akta kontroli str. 248-249, 287-288, 292, 324, 368)

Rektor wyjaśnił: „Główną przesłanką połączenia pozostałych do zrealizowania etapów projektu w jeden była konieczność, zrealizowania zaplanowanych w projekcie badań selektywności dorszy. Na etapie planowania projektu w oparciu o doświadczenie uczelni można było jednoznacznie wskazać okresy i miejsca występowania dorszy co pozwalało na konkretne planowanie etapów i zakresów badań. Jak wykazały połowy badawcze w pierwszym i drugim roku realizacji projektu ryby tego gatunku niestety pojawiały się sporadycznie i nielicznie w miejscach, w których zaplanowano badania selektywności. Z informacji uzyskanych od rybaków dorsze pojawiały się w różnych okresach i często licznie na głębszych wodach rozciągających się powyżej 20 Mm od lądu tj. poza zasięgiem pływania statku SNB-AR-1, przy pomocy którego wykonywane są połowy badawcze. W związku z zaistniałą sytuacją oraz w celu umożliwienia wykonania zaplanowanych badań selektywności podjęto działania, w wyniku których uzyskano rozszerzenie możliwości żeglugowych jednostki SNB-AR-1 do 30 mil morskich od lądu. Z uwagi na to, że nie prowadzono wcześniej przy użyciu jednostki SNB-AR-1 badań połowowych w tych rejonach Bałtyku nie można jednoznacznie określić miejsc i czasu występowania tego gatunku w związku z tym jedynym możliwym rozwiązaniem jest planowanie ad hoc. Etapowanie projektu, a tym samym planowanie finansów ściśle powiązanych z konkretnym etapem może uniemożliwić wykonanie badań w tak przyjętym systemie. Ponadto po doświadczeniach zebranych podczas realizacji dwóch pierwszych etapów projektu można stwierdzić, że przyjęty sposób finansowania operacji, tj. powiązanie poszczególnych transz zaliczki z kolejnymi etapami projektu powoduje kilkumiesięczną przerwę w finansowaniu operacji. By zachować płynność realizacji projektu oraz dotrzymać przyjętego harmonogramu Zachodniopomorski Uniwersytet Technologiczny zmuszony jest do finansowania operacji ze środków własnych²² lub obcych co podnosi ryzyko braku środków i wstrzymania realizacji projektu. Dlatego też połączenie etapów pozwoli na uzyskanie zaliczki dla całości pozostałej części projektu i brak konieczności oczekiwania na kolejne transze. Dodatkowo w sytuacji pierwotnie założonego układu pozostałych 3 etapów realizacji projektu i powiązanego z nimi systemu rozliczania zaliczek może doprowadzić do sytuacji, w której środki zaliczkowe na poczet realizacji ostatniego – V etapu mogłyby wpłynąć po zakończeniu realizacji projektu. Zmiana wysokości kwoty na połączony III etap wyższa niż suma poszczególnych pierwotnie planowanych trzech etapów wynika z wprowadzenia nowych elementów do realizacji projektu. Uzasadnienie wprowadzenia tych elementów przedstawiono we wniosku o aneks. Możliwość zmian w projekcie w zakresie zarówno etapowym, finansowym jak i rzeczowym daje § 12 umowy o dofinansowanie przy czym zmiana taka nie może powodować zwiększenia kwoty pomocy określonej w umowie oraz zmiany celu projektu”.

²¹ Wg aneksu nr 1 z 8.03.2012 r. do umowy o dofinansowanie z 3.01.2011 r. suma transz III, IV i V wynosiła 1.402.446,00 zł, natomiast wniosek z 25.01.2013 r. wskazywał, że III transza będzie wynosić 1.446.814,00 zł.

²² Ustalenia kontroli wskazały, że w dniu 25.01.2012 r. rachunek bieżący projektu zasilony został w kwocie 95,0 tys. zł ze środków własnych Beneficjenta, zwrot nastąpił 20.06.2012 r.

(dowód: akta kontroli str. 107-108, 112)

W kwestii konieczności szkoleń radiowo – nawigacyjnych Rektor wyjaśnił: „W trakcie przygotowania dokumentacji projektowej założono możliwość zastępstwa dwóch stałych członków załogi zarówno szypra jak i motorzysty (mechanika) w sytuacji nieobecności w okresach urlopowych czy krótkich okresach absencji chorobowej. Uprawnienia do kierowania statkiem posiada kierownik projektu, natomiast uprawnienia motorzysty (mechanika) posiada jeden z członków zespołu badawczego. W latach 2011 i 2012 nie było potrzeby zastępowania szypra jednostki z uwagi na ilość rejsów badawczych i to, że warunki pogodowe pozwoliły na zaplanowanie rejsów w taki sposób, aby urlop szypra nie kolidował z połowami badawczymi. W związku z koniecznością przeprowadzenia przesuniętych w ramach aneksu badań selektywności dorszy planowanych w stosunku do pierwotnych założeń dalej od ładunku wydłużeniu ulegnie czas każdego rejsu. W związku z tym na statku powinna znajdować się druga osoba (zmiennik) posiadająca uprawnienia do kierowania jednostką. Wskazano, aby był to członek zespołu badawczego, który uczestniczy we wszystkich rejsach badawczych. Ponadto osoba taka, poza świadectwami uprawniającymi do kierowania jednostką, powinna posiadać uprawnienia do obsługi urządzeń radiowych i radiolokacyjnych”.

(dowód: akta kontroli str. 107-108, 113)

Beneficjent terminowo²³ składał sprawozdania roczne z realizacji operacji.

(dowód: akta kontroli str. 58, 301, 343)

Projekt nie był kontrolowany przez podmioty zewnętrzne. Beneficjent, wraz z wnioskami o płatność za lata 2011 i 2012 składanymi do ZOR ARiMR, przedkładał całość dokumentów źródłowych stanowiących dowód poniesienia wydatków kwalifikowalnych.

(dowód: akta kontroli str. 12, 27, 60)

Ustalono
nieprawidłowości

W działalności Uniwersytetu w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność Uniwersytetu w badanym obszarze.

IV. Wnioski

Wnioski pokontrolne

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli²⁴, nie zgłasza wniosków.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do Dyrektora Delegatury NIK w Szczecinie.

²³ Zgodnie z umową o dofinansowanie i rozporządzeniem MRiRW z 25.9.2009 r.

²⁴ Dz. U. z 2012 r., poz. 82.

....., dnia

miejsowość *data*

Kontrolerzy
Karolina Wirszyc-Sitkowska
główny specjalista k. p.

.....
podpis

Mirela Zając
starszy inspektor k. p.

.....
podpis

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Szczecinie
Dyrektor

.....
podpis